

[Knud Jespersen.]

var vendt imod frihedsbevægelserne. Ja men det var jo netop det, vi gjorde, og alligevel prøvede vi i stemmeforklaringen at indtage en noget underdanig holdning, idet vi sagde, at vi ikke mente det så slemt.

Hvor slemt er det så i grunden? Ja, når det navnlig er Vesttyskland, der vender sig imod vores holdning, så hænger det måske sammen med, at den vesttyske udenrigshandel med Sydafrika i dag er 25 gange større end i 1950. I 1974 blev Storbritannien passeret for første gang, fortrængt fra sin plads som første handelspartner med Pretoria, det er i dag Vesttyskland. Forbundsrepublikkens eksport, der i årevis har ligget på 55-100 pct., er nået op i uanede højder, og i løbet af 6 år har man nået en omsætning i alt på over 5 mia DM. Der er oprettet mere end 400 vesttyske virksomheder eller filialer af disse i Sydafrika, heriblandt store virksomheder, som er delvis statskontrollerede, Folkevognsfabrikkerne, Salzgitter, Weba, Lufthansa osv. Direkte eller indirekte har vesttysk kapital investeret omtrent 5 mia dollars i Sydafrika. Deres statsejede selskab for kerneforskning har jo været med til at hjælpe Pretoria, sådan at Pretoria i dag kan berige uran til kernesprængstof.

Ja men har vi ikke her forklaringen på, at EF-staten Vesttyskland vender sig imod enhver, der anfægter, at man har sådanne kontakter? Det havde været mere rimeligt, i stedet for at kritisere dem, der har taget en rigtig stilling i denne sag, at kritisere dem, der blander sig i Danmarks indre anliggender, sådan som Vesttyskland i denne sag har gjort. Fra virksomheder i Forbundsrepublikken er der leveret militære transportfartøjer til Sydafrika, helikoptere, krigsskibe, tunge lastbiler, våben til bekæmpelse af kampvogne - de sidste blev bl. a. benyttet under aggressionen mod Folkerepublikken Angola. Ja men er der ikke her en forklaring mere på, hvorfor de vesttyske kredse er så voldsomt imod, at Danmark foretager sig et lille bitte, beskedent, men positivt skridt i en fornuftig retning, som ganske rigtigt fortsætter den holdning, som udenrigsministeren tidligere har givet udtryk for?

Jeg synes også, det er interessant, hvis man kigger noget videre, at nogle af forbundshærens instanser direkte har været involveret. Det gælder oprettelse af forskellige former for radarovervågningssystemer i det såkaldte Advocaat-projekt. Ja men så er der intet grundlag

for at tale om, at vi ikke har været loyale over for fællesmarkedet, Fællesskabet, så er der simpelt hen tale om, at både fællesmarkedet og NATO har militære interesser i Sydafrika, og det var vel nok det, hr. Jørgen Junior fremfor alt kom til at sige, om end på en noget følelsesladet måde.

Jeg skal ikke sige meget mere om denne form for kritik. Jeg er tilfreds med, at vi får en sådan diskussion. Der er mange fornuftige, positive ting i udenrigsministerens redegørelse. Det er naturligvis udmærket, at udenrigsministeren rejser til Angola, men det er ikke helt udtryk for den selvstændighed, vi kunne ønske, når det faktisk også sker på fællesmarkedets vegne - jeg har læst udenrigsministerens bemærkninger sådan, at det var indforstået dermed - og efter noget, der faktisk minder om en indhentet godkendelse fra USA. Jeg håber, jeg har misforstået det, det skulle kun glæde mig.

Det kunne også læses sådan, at når vi giver 100.000 kr. til frihedsbevægelsen i Rhodesia, så sker det under henvisning til, at der faktisk var givet engelsk tilladelse hertil. Man har i alt fald nævnt i redegørelsen, at englænderne ikke har haft noget at indvende i denne sag. Det er heller ikke nødvendigt, at man lægger sig ud med englænderne; det afgørende er, at man fortsætter med en fornuftig og betingelsesløs hjælp til frihedsbevægelserne i disse områder. Uagtet hvor utilstrækkelig Danmarks humanitære støtte, set fra vores synsvinkel, måtte være, så vil vi støtte disse handlinger, også selv om hr. Poul Hartling og hr. Ninn-Hansen og andre synes, at det er forkert, at vi deltager i støtte hertil.

I redegørelsen siges sp. 1670:

»Skiftende danske regeringer har siden meget nøje overholdt disse sanktionsbestemmelser og har i det hele taget søgt at bidrage til en styrkelse af presset mod Smithregimet.«

Det rejser spørgsmålet til ministeren: har man ikke bemærket ØK-virksomhederne i Rhodesia? Oplysninger herom refereres sammen med et stort fotografi i FN-Forbundets særavis om det sydlige Afrika. Billedet er taget i 1975, altså 7-8 år efter, at det skulle være forbudt danske virksomheder at virke dér. Kirkerens raceprogram har fremstillet en overordentlig omfattende, detaljeret rapport med oplysninger om arbejdslønninger, underbetaling og andre ting om ØKs aktiviteter, også i Rhode-